

Asia: VN/30209/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Sivistystyönantajat ry (myöhemmin Sivista) kiittää mahdollisuudesta lausua opetus- ja kulttuuriministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain sekä taiteen perusopetuksesta annetun lain muuttamisesta.

Sivista pitää esitystä luonnollisena jatkumona jo aloitetulle työlle osaamisen tunnistamiselle ja tunnustamiselle vapaassa sivistystyössä. Sivista katsoo, että esimerkiksi taiteen perusopetuksen opinnot antavat tietoja ja taitoja, jotka palvelevat myöhemmässä työelämässä myös monilla muilla kuin taidealoilla. Siksi on tärkeää, että hankittu osaaminen on mahdollista tuoda entistä selkeämmin esille.

Taiteen perusopetus

Sivistan mukaan taiteen perusopetuksen kehittämistä täytyy jatkaa aktiivisesti tulevina vuosina. Samaan aikaan on kuitenkin huolehdittava siitä, että taiteen perusopetuksen oppilaitoksilla säilyy mahdollisuus tarjota opintoja, jotka eivät täytä osaamisperusteisuuden määritelmää. Jatkossa on entistä tärkeämpää, että tätä työtä tehdään yhdessä vapaa sivistystyön kanssa, eikä erikseen.

Sivista tuo esille huolen siitä, että opetuksen järjestäjien koko ja resurssit vaihtelevat suuresti, ja vain osa oppilaitoksista saa toimintaansa tuntiperusteista valtionosuutta. Tähän tulee toimeenpanossa kiinnittää huomiota, jotta oppilaitosten keskinäistä eriarvoisuutta ei lisätä. Lisäksi tuntiperusteisen valtionosuuden saajien lukumäärää tulee systemaattisesti lisätä. Sivista kannattaa esitettyjä harkinnanvaraisia valtionavustuksia.

Sivista kannattaa taiteen perusopetuksen kirjausesityksiä ja esittää lisäksi, että taiteen perusopetuksen osalta kirjattaisiin myös yleisen oppimäärän suorittaneiden opinnot sekä ajankohta, jolloin opinnot ovat alkaneet. Näin huolehdittaisiin siitä, että taiteen perusopetuksen opintojen käyttö on mahdollisimman tasavertaista ja laajaa kaikkien osapuolten kannalta. Muutoksen aikataulun osalta ehdotamme, että esitetty lakimuutos ei tulisi taiteen perusopetuksen osalta voimaan kesken lukukauden. Esityksessä täytyy huomioida tarkasti myös tietosuojaan liittyvät kysymykset.

Muut keskeiset esitykset

Sivista on huolestunut esityksen käyttöönottoon liittyvistä vaikutuksista erityisesti pienempien ylläpitäjien ja järjestäjien kohdalla. Vaikka opintojen rekisteröinti on järjestäjille täysin vapaaehtoista, näemme sen kuitenkin viime kädessä alan kilpailun kannalta melko välttämättömänä toimenpiteenä. Näin ollen käyttöönottoon ja ylläpitoon liittyviä kustannuksia tulee kaikille järjestäjille väistämättä. Esitys ei hälvennä opetuksen järjestäjien ja ylläpitäjien huolta rahoituksen riittävydestä, varsinkin näin koronakriisin keskellä ja kun rahapelituottojen osalta on rahoituksen kestävydestä epäselvyyttä. Sivista esittää, että vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen kustannuskehitystä seurataan tältä osin tarkkaan.

Jatkuvan oppimisen edistämisen kannalta pidämme tärkeänä, että Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen (JOTPA) rahoittaman muun kuin säännellyn koulutuksen tiedot tallennetaan valtakunnallisiin tietovarantoihin. Emme kuitenkaan näe tarpeelliseksi perustaa tätä tarkoitusta varten uutta rekisteriä. Lähtökohtaisesti tietojen tallentamisessa tulee hyödyntää olemassa olevia tietovarantoja.

Vaikutukset muihin koulutusmuotoihin

Sivista katsoo, että osaamisen tunnistamista ja tunnustamista on jatkossa tehtävä kokonaisuutena, eikä pala kerrallaan. Esimerkiksi taiteen perusopetuksen ja vapaan sivistystyön osalta on loogista, että askeleita otetaan saumattomasti yhdessä. Osaamisperusteisuutta tulee edistää kaikissa koulutusmuodoissa siten, että koko koulutuskaari ja monipuoliset toimijat, yksityiset toimijat mukaan lukien, huomioidaan tasapuolisesti osaamisen kehittäjinä. Formaalin ja non-formaalin

koulutuksen välillä tulee madaltaa rajapintoja, jotta oppiminen on mahdollisimman sujuvaa ja saumatonta.

Rode Jussi-Pekka
Sivistystyöntekijät ry